

ОБРАЗ СИЛЬНОЇ ЖІНКИ У РОМАНІ ДЖ. Р. Р. МАРТІНА «A GAME OF THRONES»

Одним із центральних явищ гендерного літературознавчого дискурсу є фемінізм, який відкрив цікаві ракурси осмислення літературно-мистецьких явищ і спричинив формування літературної феміністичної критики, плідною гілкою якої є саме критика жіночих образів. Найбільш чутливо на ігнорування жіночих проблем і неухвагу до розкриття реального жіночого характеру реагували як закордоном (С. де Бовуар, С. Галлахер, С. Корніллон, Т. Мой), так і в Україні (Н. Зборовська, С. Павличко, І. Жеребкіна, Н. Торкут та ін.).

На відміну від інших авторів творів у жанрі фентезі, Дж. Р. Р. Мартін зробив коласальний внесок у цей жанр. Жіночі персонажі його роману мають бажання, амбіції, мрії, навички і обов'язки; вони набагато більше, ніж просто двовимірні персонажі заднього плану для допомоги й підтримки традиційного чоловічого героя. Вони зазіхають на привілейовані “чоловічі” посади, опановують навички, які традиційно вважалися чоловічими, зокрема стають жінками-воїнами, які бездоганно володіють зброєю та мистецтвом бою.

Кетлін Старк можна назвати як матір'ю і дружиною, так і воїном і берегинею домашнього вогнища. Вона дружина хранителя Півночі, а її любов до дітей настільки ж люта, як і вовк на прапорі Дому Старків: *Catelyn looked at the knife, then at Bran. 'No,' she said. (...) She reached up with both hands and grabbed the blade with all her strength, pulling it away from her throat (...) She bit down hard into his palm* [1, с. 110].

Найбільшу психологічну трансформацію у романі зазнає Санса Старк, оскільки перетворюється з пасивно-егоцентричної дитини на активну самодостатню жінку, яка бачить реальність без «рожевих окулярів». З розвитком подій Санса виростає зі свого архетипу Невинної Діви – вона починає розуміти мистецтво обману і придворної інтриги. Символічне вбивство її вовка Леді відіграє велику роль у цій трансформації.

Арія Старк може бути охарактеризована як аномальний персонаж у суспільстві Вестерсосу, оскільки вона є повною протилежністю старшої сестри Санси і тому може вважатися втіленням сучасного феміністичного стандарту для жінок. Арія – сучасний тип героя, який сміливо кидає виклик обмеженням статі, соціального класу та влади. Вона тяжіє більше до тих речей, які природні для хлопчиків: *Arya took after their lord father. (...) It hurt that the one thing Arya could do better*

than her sister was ride a horse. Well, that and manage a household. Sansa had never had much of a head for figures [1, с. 61].

Образ Серсеї Ланістер можна розглядати як маніпулятивний і зрадницький і певною мірою девіантний. Вона прагне влади всіма можливими способами і застосовує стандартний набір засобів, щоб домогтися бажаного. Як і Арія, Серсея використовує стратегії і поведінкові патерни чоловіків, а не жінок. Одного разу Серсея навіть висловлює бажання бути чоловіком: *Cersei's face was a study in contempt. 'What a jape the gods have made of us two,' she said. 'By all rights, you ought to be the one in skirts and me in mail'* [1, с. 347].

Шлях Дейнеріс Таргарієн від дівчинки-нареченої до першої кхалісі – це драматичний шлях жінки, яка взяла владу в свої руки. Налякана та розгублена від самого початку роману Дейнеріс починає проявляти такі «чоловічі» якості, як витримка та самовладання: *So she sat in her wedding silks, nursing a cup of honeyed wine, afraid to eat, talking silently to herself. I am Daenerys Stormborn, Princess of Dragonstone, of the blood and seed of Aegon the Conqueror* [1, с. 86].

Отже, жіночі образи роману Дж. Р. Р. Мартіна «A Game of Thrones» виходять за межі традиційних гендерних ролей і норм або повторно артикують чи повторюють представлення статі у новому вигляді.

Література

1. Martin George R. R. A Game of Thrones. Book One of A Song of Ice and Fire. Voyager, 2009. 671 p.